

B. ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Αισχύνης Κατά Κτησιφώντος 3, 168-170

Ο Αισχύνης στον λόγο του αναφέρεται στο πώς είναι πρέπει να είναι ο δημοτικός/δημοκρατικός πολίτης σε σχέση με τον ολιγαρχικό. Η συζήτηση γίνεται με αφορμή τον Δημοσθένη που εμπλέκεται στα πολιτικά πράγματα της πόλης.

[168] Ναί, ἀλλὰ δημοτικός ἐστιν. ἂν μὲν τοίνυν πρὸς τὴν εὐφημίαν αὐτοῦ τῶν λόγων ἀποβλέπῃτε, ἐξαπατηθήσεσθε, ὥσπερ καὶ πρότερον, ἂν δ' εἰς τὴν φύσιν καὶ τὴν ἀλήθειαν, οὐκ ἐξαπατηθήσεσθε. ἐκείνως δὲ ἀπολάβετε παρ' αὐτοῦ λόγον. ἐγὼ μὲν μεθ' ὑμῶν λογιόμην ἃ δεῖ ὑπάρξαι ἐν τῇ φύσει τῷ δημοτικῷ ἀνδρὶ καὶ σώφρονι, καὶ ἀντιθήσω ποῖόν τινα εἰκός ἐστιν εἶναι τὸν ὀλιγαρχικὸν ἄνθρωπον καὶ φαῦλον· ὑμεῖς δ' ἀντιθέντες ἑκάτερα τούτων θεωρήσατ' αὐτόν, μὴ ὁποτέρου τοῦ λόγου, ἀλλ' ὁποτέρου τοῦ βίου ἐστίν. [169] Οἶμαι τοίνυν ἅπαντας ἂν ὑμᾶς ὁμολογῆσαι τάδε δεῖν ὑπάρξαι τῷ δημοτικῷ, πρῶτον μὲν ἐλεύθερον εἶναι καὶ πρὸς πατρός καὶ πρὸς μητρός, ἵνα μὴ διὰ τὴν περὶ τὸ γένος ἀτυχίαν δυσμενῆς ἢ τοῖς νόμοις, οἱ σφύζουσι τὴν δημοκρατίαν, δεύτερον δ' ἀπὸ τῶν προγόνων εὐεργεσίαν τινὰ αὐτῷ πρὸς τὸν δῆμον ὑπάρχειν, ἢ τό γ' ἀναγκαιότατον μηδεμίαν ἔχθραν, ἵνα μὴ βοηθῶν τοῖς τῶν προγόνων ἀτυχήμασι κακῶς ἐπιχειρῇ ποιεῖν τὴν πόλιν. [170] τρίτον σώφρονα καὶ μέτριον χρή πεφυκέναι αὐτὸν πρὸς τὴν καθ' ἡμέραν δίαίταν, ὅπως μὴ διὰ τὴν ἀσέλγειαν τῆς δαπάνης δωροδοκῇ κατὰ τοῦ δήμου. τέταρτον εὐγνώμονα καὶ δυνατόν εἰπεῖν· καλὸν γὰρ τὴν μὲν διάνοιαν προαιρεῖσθαι τὰ βέλτιστα, τὴν δὲ παιδείαν τὴν τοῦ ῥήτορος καὶ τὸν λόγον πείθειν τοὺς ἀκούοντας· εἰ δὲ μή, τὴν γ' εὐγνωμοσύνην αἰεὶ προτακτέον τοῦ λόγου. πέμπτον ἀνδρεῖον εἶναι τὴν ψυχὴν, ἵνα μὴ παρὰ τὰ δεινὰ καὶ τοὺς κινδύνους ἐγκαταλίπῃ τὸν δῆμον. τὸν δ' ὀλιγαρχικὸν πάντα δεῖ τάναντία τούτων ἔχειν· τί γὰρ δεῖ πάλιν διεξιέναι; σκέψασθε δὴ, τί τούτων ὑπάρχει Δημοσθένει· ὁ δὲ λογισμὸς ἔστω ἐπὶ πᾶσι δικαίοις.

Βοηθητικό λεξιλόγιο

- ἀντιθήσω (μέλλοντας του ἀντιτίθημι) = αντιπαραθέτω
- δυσμενής = εχθρικός
- βοηθῶν τοῖς ἀτυχήμασιν: εκδικούμενος για τα ατυχήματα
- προσακτέον τοῦ λόγου: προτιμότερη της δύναμης του λόγου.

Παρατηρήσεις

A1. [169] «Οἶμαι τοίνυν ἅπαντας ἂν ὑμᾶς ὁμολογῆσαι τάδε δεῖν ὑπάρξαι τῷ δημοτικῷ, πρῶτον μὲν ἐλεύθερον εἶναι καὶ πρὸς πατρός καὶ πρὸς μητρός, ἵνα μὴ διὰ τὴν περὶ τὸ γένος ἀτυχίαν δυσμενῆς ᾦ τοῖς νόμοις, οἳ σώζουσι τὴν δημοκρατίαν, δεύτερον δ' ἀπὸ τῶν προγόνων εὐεργεσίαν τινὰ αὐτῷ πρὸς τὸν δῆμον ὑπάρχειν, ἢ τό γ' ἀναγκαιότατον μηδεμίαν ἔχθραν, ἵνα μὴ βοηθῶν τοῖς τῶν προγόνων ἀτυχήμασι κακῶς ἐπιχειρῇ ποιεῖν τὴν πόλιν»
Να μεταφράσετε το παραπάνω απόσπασμα.

Μονάδες 10

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

A2. Ερώτηση κατανόησης.

Ποια είναι τα πέντε χαρακτηριστικά γνωρίσματα του δημοτικού/δημοκρατικού ανθρώπου σύμφωνα με το κείμενο;

Μονάδες 10

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

B1. [170] «τρίτον σώφρονα καὶ μέτριον χρή πεφυκέναι αὐτὸν πρὸς τὴν καθ' ἡμέραν δίαίταν, ὅπως μὴ διὰ τὴν ἀσέλγειαν τῆς δαπάνης δωροδοκῇ κατὰ τοῦ δήμου. τέταρτον εὐγνώμονα καὶ δυνατὸν εἰπεῖν· καλὸν γὰρ τὴν μὲν διάνοιαν προαιρεῖσθαι τὰ βέλτιστα, τὴν δὲ παιδείαν τὴν τοῦ ῥήτορος καὶ τὸν λόγον πείθειν τοὺς ἀκούοντας»

Να βρεῖτε δύο ἐπίθετα β' κλίσης καὶ δύο ἐπίθετα γ' κλίσης καὶ να γράψετε για το καθενα την κλητική ενικού στο ίδιο γένος καὶ αριθμό.

Μονάδες 4

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

B2. [168] «Ναί, ἀλλὰ δημοτικός ἐστίν. ἂν μὲν τοίνυν πρὸς τὴν εὐφημίαν αὐτοῦ τῶν λόγων ἀποβλέπητε, ἐξαπατηθήσεσθε, ὥσπερ καὶ πρότερον, ἐὰν δ' εἰς τὴν φύσιν καὶ τὴν ἀλήθειαν, οὐκ ἐξαπατηθήσεσθε. ἐκείνως δὲ ἀπολάβετε παρ' αὐτοῦ λόγον. ἐγὼ μὲν μεθ' ὑμῶν λογιῶμαι ἃ δεῖ ὑπάρχει ἐν τῇ φύσει τῷ δημοτικῷ ἀνδρὶ καὶ σώφρονι, καὶ ἀντιθήσω ποῖόν τινα εἰκός ἐστιν εἶναι τὸν ὀλιγαρχικὸν ἄνθρωπον καὶ φαῦλον· ὑμεῖς δ' ἀντιθέντες ἑκάτερα τούτων θεωρήσατ' αὐτόν, μὴ ὀποτέρου τοῦ λόγου, ἀλλ' ὀποτέρου τοῦ βίου ἐστίν»

Να βρεῖτε δύο ουσιαστικά αρσενικού γένους, το ένα β' καὶ το ἄλλο γ' κλίσης μαζί με τον επιθετικό προσδιορισμό τους καὶ να γράψετε τις δύο συνεκφορές στην δοτική πληθυντικού.

Μονάδες 4

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

B3. πεφυκέναι, διεξιέναι: Να γράψετε για το κάθε απαρέμφατο, τον αντίστοιχο τύπο στον αόριστο.

Μονάδες 2

.....

.....

.....

.....

.....

Γ1. [168] «Ναί, ἀλλὰ δημοτικός ἐστιν. ἂν μὲν τοίνυν πρὸς τὴν εὐφημίαν αὐτοῦ τῶν λόγων ἀποβλέπητε, ἐξαπατηθήσεσθε, ὥσπερ καὶ πρότερον, ἐὰν δ' εἰς τὴν φύσιν καὶ τὴν ἀλήθειαν, οὐκ ἐξαπατηθήσεσθε».

Να βρείτε στο παραπάνω χωρίο έναν υποθετικό λόγο (Μον. 1), να τον αναγνωρίσετε (Μον. 1), και να τον μετατρέψετε στην απλή σκέψη του λέγοντος (Μον. 1)

Μονάδες 3

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Γ2. [169] «Οἶμαι τοίνυν ἅπαντας ἂν ὑμᾶς ὁμολογήσαι τάδε δεῖν ὑπάρξαι τῷ δημοτικῷ». Να μετατρέψετε τον πλάγιο λόγο σε ευθύ.

Μονάδες 3

.....

.....

.....

.....

Γ3. [169] «Οἶμαι τοίνυν ἅπαντας ἂν ὑμᾶς ὁμολογήσαι τάδε δεῖν ὑπάρξαι τῷ δημοτικῷ, πρῶτον μὲν ἐλεύθερον εἶναι καὶ πρὸς πατρός καὶ πρὸς μητρός, ἵνα μὴ διὰ τὴν περὶ τὸ γένος ἀτυχίαν δυσμενής ἢ τοῖς νόμοις, οἳ σῶζουσι τὴν δημοκρατίαν, δεύτερον δ' ἀπὸ τῶν προγόνων εὐεργεσίαν τινὰ αὐτῷ πρὸς τὸν δῆμον ὑπάρχειν, ἢ τό γ' ἀναγκαιότατον μηδεμίαν ἔχθραν, ἵνα μὴ βοηθῶν τοῖς τῶν προγόνων ἀτυχήμασι κακῶς ἐπιχειρῇ ποιεῖν τὴν πόλιν»

Να χαρακτηρίσετε συντακτικά τις υπογραμμισμένες λέξεις:

- εἶναι στο
- δυσμενής στο
- τοῖς νόμοις στο
- αὐτῷ στο

Μονάδες 4

ΚΑΛΗ ΚΑΙ ΩΡΙΜΗ ΣΚΕΨΗ!!